
OBSAH

ÚVOD	15
POUŽITÉ ZKRATKY	19
ČÁST PRVNÍ	
VÝVOJ A PRÁVNÍ SYSTÉM V EVROPSKÉ UNII	23
KAPITOLA I.	
HISTORIE A GENEZE EVROPSKÉ INTEGRACE	25
1. Poválečné hospodářské integrační aktivity	25
1.1. Založení Evropských společenství	25
1.1.1. <i>Evropské společenství uhlí a oceli (ESUO)</i>	26
1.1.2. <i>Evropské hospodářské společenství (EHS)</i>	27
1.1.3. <i>EURATOM</i>	28
1.2. Evropské sdružení volného obchodu (ESVO)	29
2. Politické integrační aktivity	31
2.1. Evropské obranné společenství (EOS)	31
2.2. Rada Evropy	32
2.3. Západoevropská unie (ZEU)	33
3. Rozšiřování a upevňování integrace	35
3.1. Širší politický kontext	35
3.2. Jednotný evropský akt	37
3.3. Schengenský systém	38
3.4. Smlouva o Evropské unii	38
3.5. Země střední a východní Evropy	40

KAPITOLA II.

INSTITUCIONÁLNÍ SYSTÉM EVROPSKÉ UNIE	45
1. Organizační a funkční aspekty EU	45
2. Instituce a orgány EU	47
3. Základní orgány EU	49
3.1. Evropská rada	49
3.2. Rada EU	49
3.3. Evropská komise	52
3.4. Evropský parlament	54
3.5. Evropský soudní dvůr	55
3.6. Evropský účetní dvůr	58
3.7. Evropská centrální banka	59
4. Další instituce Unie	59
4.1. Hospodářský a sociální výbor	59
4.2. Výbor regionů	60
4.3. Evropská investiční banka	61
4.4. Evropský ombudsman	61

KAPITOLA III.

ZÁKLADNÍ TERMINOLOGIE A INSTITUTY EVROPSKÉHO PŘÁVA	63
1. Společné a koordinované politiky	63
2. Hospodářská a měnová unie	65
3. Zásady subsidiarity, proporcionality a loajality	67
4. Čtyři základní svobody Společenství	68
4.1. Volný pohyb zboží	68
4.2. Volný pohyb služeb	70
4.3. Volný pohyb kapitálu	71
4.4. Volný pohyb osob, výjimky a kompenzační bezpečnostní opatření	71
5. Nová směrnice o volném pohybu	77

KAPITOLA IV.

PŘÁVO A PRÁVNÍ SYSTÉM V EVROPSKÉ UNII	81
1. Pojem evropské právo	81
2. Prameny komunitárního práva (práva ES)	84
2.1. Primární právo ES	86

2.2. Sekundární právo ES	86
2.2.1. Nařízení	87
2.2.2. Směrnice	88
2.2.3. Rozhodnutí	88
2.2.4. Doporučení a stanovisko	89
2.3. Mezinárodní smlouvy	90
2.4. Obecné právní zásady Společenství	91
2.5. Judikatura Evropského soudního dvora	93
3. Prameny unijního práva (práva EU)	95
3.1. Primární právo EU	95
3.2. Sekundární právo EU (právní akty třetího pilíře)	95
3.2.1. Rámcové rozhodnutí	96
3.2.2. Rozhodnutí (EU)	97
3.2.3. Společný postoj	97
3.2.4. Úmluvy	98
4. Původní nástroje třetího pilíře	100
Znázornění základních etap vývoje evropského práva	102
5. Institut posílená spolupráce (flexibilita)	103
5.1. Podstata a charakter posílené spolupráce	103
5.2. Obecné předpoklady pro posílenou spolupráci	105
5.3. Posílená spolupráce v prvním pilíři	107
5.4. Posílená spolupráce ve druhém pilíři	107
5.5. Posílená spolupráce ve třetím pilíři	108
6. Tvorba evropského práva (legislativní proces)	110
<i>Schéma standardní komunitární procedury</i>	113

KAPITOLA V.

OCHRANA ZÁKLADNÍCH PRÁV V EVROPSKÉ UNII	115
1. Systém ochrany základních práv v EU	115
1.1. Geneze systému	115
1.2. Prameny základních práv v EU	119
2. Listina základních práv Unie	123
2.1. Občanství Unie	123
2.2. Vypracování Listiny	124
2.3. Právní dimenze Listiny	125

ČÁST DRUHÁ

EVROPSKÝ PROSTOR SVOBODY, BEZPEČNOSTI

A PRÁVA 131

KAPITOLA VI.

INSTITUT – PROSTOR SVOBODY, BEZPEČNOSTI

A PRÁVA 133

1. Geneze vzniku institutu 133
2. Vymezení základních pojmů 136
3. Haagský program 139
  - 3.1. Základní charakteristika 139
  - 3.2. Posílení svobody 141
  - 3.3. Posílení bezpečnosti 142
  - 3.4. Posílení práva 144
4. Akční plán k provádění Haagského programu 145
5. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v rámci Unie 146
  - 5.1. Vymezení pojmů v evropském právu 146
  - 5.2. Volný pohyb osob jako determinující faktor 149

KAPITOLA VII.

KOMUNITÁRNÍ ÚPRAVA PROBLEMATIKY JUSTICE

A VNITŘNÍCH VĚCÍ (PRVNÍ PILÍŘ) 155

1. Společná základní východiska 155
2. Výklad hlavy IV Smlouvy o založení ES 157
  - 2.1. Realizační opatření 157
  - 2.2. Azyl, přistěhovalectví a pobyt 159
  - 2.3. Omezení působnosti hlavy IV 161
  - 2.4. Soudní spolupráce v občanskoprávních věcech 161
  - 2.5. Spolupráce správních orgánů 162
  - 2.6. Přechnodná úprava legislativních postupů 163
3. Úloha a pravomoci Soudního dvora 165
4. Zvláštnosti pro některé členské státy Evropské unie 166
  - 4.1. Spojené království a Irsko 166
  - 4.2. Dánsko 167
5. Společná azylová politika (dublinské standardy) 169
  - 5.1. Vývoj azylové politiky k Dublinu 169
  - 5.2. Nařízení ES k azylu stanovící kritéria pro určení státu ... 170
  - 5.3. EURODAC 173

5.4. Nová azylová úprava (tzv. kvalifikační směrnice).....	175
5.5. Otázky harmonizace standardů azylové politiky.....	179

KAPITOLA VIII.

UNIJNÍ ÚPRAVA PROBLEMATIKY JUSTICE A VNITŘNÍCH VĚCÍ (TŘETÍ PILÍŘ) .....

UNIJNÍ ÚPRAVA PROBLEMATIKY JUSTICE A VNITŘNÍCH VĚCÍ (TŘETÍ PILÍŘ)	181
1. Charakteristika unijní oblasti	181
1.1. Vstupní informace	181
1.2. Dopady Amsterodamské smlouvy	182
2. Výklad hlavy VI Smlouvy o EU	183
2.1. Základní cíle a postupy	183
2.2. Formy policejní spolupráce	186
2.3. Soudní spolupráce v trestních věcech	189
2.4. Působení na území jiného členského státu	189
2.5. Omezení působnosti hlavy VI	189
3. Právní nástroje a opatření	189
3.1. Právní akty třetího pilíře	189
3.2. Koordinační výbor	190
3.3. Role orgánů EU ve třetím pilíři	190
3.4. Příslušnost Evropského soudního dvora	191
4. Zvláštní případy rozhodnutí Rady	192
4.1. Spolupráce s třetími subjekty	192
5. Možnosti transferu přijetí právních aktů	193
6. Průlomová judikatura Soudního dvora	194
<i>Schéma rozhodování v policejní a justiční oblasti</i>	196
<i>Schéma spolupráce v oblastech justice a vnitřních věcí</i>	197

KAPITOLA IX.

ACQUIS JUSTICE A VNITŘNÍCH VĚCÍ A PRÁVNÍ

APROXIMACE.....	199
1. Acquis communautaire	199
1.1. Pojem <i>acquis communautaire</i>	199
1.2. Komplexní <i>acquis</i> justice a vnitřních věcí	200
1.3. Výjimky v přijímání a aplikaci <i>acquis</i>	202
2. Sbližování práva a harmonizace v rámci Unie	202

KAPITOLA X.

SCHENGEN	205
1. Vznik schengenského systému	205
2. Etiologie právních aspektů Schengenu	208
3. Mechanismy Schengenu	212
4. Schengenská prováděcí úmluva	214
4.1. Základní charakteristika	214
4.2. Schengenský hraniční kodex	215
4.3. Vízová politika	220
4.4. Policejní spolupráce	224
4.5. Soudní spolupráce v trestních věcech	227
4.6. Schengenský informační systém	229
4.7. Ochrana osobních údajů	234
5. Protokol o začlenění schengenského <i>acquis</i> do rámce EU	235
5.1. Základní charakteristika	235
5.2. Výjimky pro Dánsko, Spojené království a Irsko	237
6. Vízový informační systém (VIS)	238
7. Začlenění nových států Unie do schengenské spolupráce	240

KAPITOLA XI.

EUROPOL	245
1. Vznik Europolu	245
2. Právní základ, úkoly a cíle Europolu	248
2.1. Právní základ	248
2.2. Cíle Europolu	249
2.3. Úkoly Europolu	251
3. Organizace a fungování Europolu	252
3.1. Organizace Europolu	252
3.2. Počítačový a informační systém Europolu	253
3.3. Styční důstojníci	255
3.4. Národní jednotky Europolu	256
4. Další aktivity a funkce Europolu	257
4.1. Spolupráce Europolu s Interpolem, Eurojustem a dalšími subjekty	257
4.2. Nové funkce Europolu po 11. září 2001	260

Závěrem	261
<i>Schéma organizační struktury Europolu</i>	264

KAPITOLA XII.

FORMY A NÁSTROJE POLICEJNÍ A SOUDNÍ

SPOLUPRÁCE VE VĚCECH TRESTNÍCH	265
1. Společné vyšetřovací týmy	265
1.1. Úvodní poznámky	265
1.2. Etiologie vzniku společných týmů	266
1.3. Vzájemná pomoc ve věcech trestních v rámci Unie	268
1.4. Právní úprava společných vyšetřovacích týmů	270
1.5. Pojetí společných vyšetřovacích týmů	273
1.6. Závěrečné poznámky	275
1.7. Participace Eurojustu a OLAF	276
1.8. Participace Europolu	278
2. Eurojust a Evropská soudní síť	279
2.1. Eurojust a jeho právní základ	279
2.2. Organizačně funkční aspekty Eurojustu	282
2.3. Evropská soudní síť	283
3. Úmluva EU o vzájemné pomoci ve věcech trestních	285
4. Evropský zatýkáací rozkaz	289

KAPITOLA XIII.

OCHRANA FINANČNÍCH ZÁJMŮ SPOLEČENSTVÍ

1. Základní úprava	297
1.1. Úprava v primárním právu	297
1.2. Úmluva o ochraně finančních zájmů Společenství	299
1.3. Úloha Evropského účetního dvora	302
1.4. Podvody s eurem	302
2. OLAF	303
3. AFCOS	309
4. Corpus Juris	310
5. Evropský veřejný žalobce	313
<i>Schéma organizace OLAF</i>	316

ČÁST TŘETÍ

UNIJNÍ DIMENZE ZVLÁŠTNÍCH FOREM SPOLUPRÁCE 317

KAPITOLA XIV.

CELNÍ SPOLUPRÁCE V BEZPEČNOSTNÍ OBLASTI	319
1. Vývoj celní spolupráce a její charakteristika	319
2. Právní základy a charakter celní spolupráce v bezpečnostní oblasti	321
3. Úmluva o celní spolupráci	323
3.1. Vznik úmluvy a její širší aspekty	323
3.2. Mechanismus unijní spolupráce podle úmluvy	325
3.3. Zvláštní formy přeshraniční spolupráce	328
3.4. Pravomoci Evropského soudního dvora	331
4. Celní informační systém (CIS)	331
4.1. Úmluva o používání informační technologie pro celní účely	331
4.2. Delimitace komunitárních a unijních druhů dat v CIS	333
5. Příručka pro společné celní kontrolní akce	336
6. Spolupráce na úseku nedovoleného obchodu s drogami ...	338

KAPITOLA XV.

MEZINÁRODNÍ TERORISMUS	341
1. Instrumenty mezinárodního práva	341
2. Protiteroristická opatření Unie	344
2.1. Zásadní politické přístupy a opatření Unie	344
2.2. Protiteroristická opatření Unie	346
2.2.1. Charakteristika a typologie nástrojů EU	346
2.2.2. Úprava v primárním evropském právu	347
2.2.3. Sekundární právní akty	348
3. Politické nástroje Unie po 11. září 2001	349
3.1. Evropská bezpečnostní strategie	349
3.2. Prohlášení k boji proti terorismu (Madrid – 2004)	350
3.3. Akční plán EU na boj proti terorismu (2004)	352
3.4. Prohlášení k útokům v Londýně (2005)	353
3.5. Strategie EU pro boj proti terorismu (2005)	354
3.6. Akční plán EU boje proti terorismu (2006)	356
3.7. Strategie EU pro boj proti radikalizaci a náboru teroristů	357

4. Protiteroristické právní nástroje Unie	358
5. Možnosti derogace základních práv	360
5.1. Nástroje rady Evropy	360
5.2. Derogace podle Listiny základních práv Unie	362

ČÁST ČTVRTÁ

CIVILNÍ OCHRANA A ZVLÁDÁNÍ KRIZÍ VNĚ UNIE	369
--	-----

KAPITOLA XVI.

OBLAST CIVILNÍ OCHRANY NA ÚROVNI UNIE	371
1. Typy krizových situací	372
2. Geneze přijímaných opatření	373
3. Právní nástroje v oblasti civilní ochrany	376
3.1. Akční program civilní ochrany (1999)	376
3.2. Mechanismus zesílené spolupráce při zásazích (2001) ...	377
3.3. Příprava nového právního nástroje	380
4. Nástroje řízení v jiných sektorech	381
5. Integrovaná strategie Unie	382
6. Opatření po 11. září 2001	383
6.1. Program solidarity EU (CBRN)	385
6.2. Ochrana kritické infrastruktury v boji s terorismem (2004)	387
7. Některé závěry a shrnující poznámky	390

KAPITOLA XVII.

ZVLÁDÁNÍ KRIZÍ CIVILNÍHO CHARAKTERU ZA HRANICEMI UNIE	393
--	-----

1. Společná zahraniční a bezpečnostní politika Unie	393
1.1. Evropská bezpečnostní a obranná politika	393
1.2. Budování schopností Unie ke zvládnání zahraničních krizí	397
2. Struktury pro zvládnání krizí	399
2.1. Stálé výbory	399
2.2. Koordinační mechanismus	400
3. Prioritní oblasti zvládnání krizí	401
3.1. Policie	401
3.1.1. Zvyšování standardů policejních misí	402
3.1.2. Policejní akční plán a plánování	403

3.2. Posílení právního státu	404
3.3. Civilní správa	406
3.4. Civilní ochrana	406
4. Závěrečné poznámky	408
 KAPITOLA XVIII.	
NÁVRH ÚSTAVNÍ SMLOUVY	411
1. Úvodem	411
2. Obsah Ústavní smlouvy	412
3. Základní charakteristika	413
4. Právní akty Unie	414
5. Prostor svobody, bezpečnosti a práva	415
6. Doložka o solidaritě	416
 KAPITOLA XIX.	
ZÁVĚREČNÉ DIDAKTICKÉ POZNÁMKY	419
1. CEPOL a další vzdělávací aktivity	419
1.1. Evropská policejní akademie (CEPOL)	420
1.2. Rámcový program pro oblast policejní a justiční spolupráce	422
1.3. Asociace evropských policejních akademií (AEPC)	423
1.5. Středoevropská policejní akademie (MEPA)	424
2. Aplikace prvků distančního vzdělávání	425
 PŘÍLOHY	
Internetová stránka Policejní akademie ČR	431
Listina základních práv Unie – except	435
Chronologický přehled událostí	445
Kontrolní otázky	449
 POUŽITÁ LITERATURA	451
SUMMARY	467
VĚCNÝ REJSTRÍK	473